

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות לשולחן שבת משפטים

לתת את הלב ואת הנשמה!?

עוד שאל הרב מהו סדר יומו וממה הוא מתפרנס?

השיב התלמיד חכם שהוא כל השנה יושב ולומד, ורק שלושה חדשים בשנה מתעסק הוא במסחר. חודש אחד לוקח לו נסיעה לירד בעיר לייפציג, חודש אחד הוא שוהה שם לצורך המסחר וחודש נוסף בשביל חזרתו לעירו.

אמר לו המגיד "לא חבל על בזבז הזמן של שלושה חדשים להפסיק מהלימוד ולעסוק בחיי שעה? זה הרבה מידי זמן! הצעה שלי היא שתכתוב על הנייר 'נוסע אני לירד עוסק אני שם במסחר וחוזר לביתי'..."

פתח עליו התלמיד חכם זוג עניים תמהות ושאל "מה יעזור כתיבת דברים אלו, הרי צריך אני להיות שם בירד בשביל לסחור ולהרוויח?"

אז השיב לו המגיד "זו התשובה לשאלתך מדוע אני מאריך כל כך בתפילה. אמנם הכוונות כתובות ומודפסות בסידור, אך תפילה וכוונה כהלכתה פירושם שצריכים להיות שם ולא מספיק לקרוא את מה שכתוב"... **כי אכן העיקר הוא הלב של האדם, עד כמה הוא דבוק בה' יתברך ולא עושה כמצוות אנשים מלומדה...**

מסופר על הרב גלינסקי זצ"ל - שראה את אחד המתפללים מכה על ליבו בווידי בחוזקה, אמר לו הרב "אין לך מה לדפוק, בעל הבית לא שם"---

על האדם לדעת ולזכור העיקר אצל הקב"ה הוא הלב הפנימי של האדם, עד כמה הוא נותן מעצמו בשבילו יתברך עד כמה אכפת לו מרצון ה', ואחד המרבה ואחד הממעיט ובלבד שיכוון ליבו לאביו שמים...

פעמים שרואה אדם את כישרונו ייחודו וזיכוי הרבים הגדול של הזולת, וחושב לעצמו ומה איתי? מה ייצא ממני? ואינו מודע לכך שה' רוצה את ליבו שלו יותר מהמעשה החיצוני של אחרים, כי האדם יראה לעיניים וה' יראה ללבב! הוא מסתכל ובוחן את הלב של האדם, והזיעה הקטנה שיורדת ממצחו שהיא מגיעה מתוך הלב פנימה שווה יותר מכל עבודה חיצונית של הזולת הגם שהיא תהיה גדולה ככל שתהיה שחז"ל מלמדים אותנו "שרחמנא ליבא בעי" ה' רוצה את הלב של האדם!!!

שבת שלום ומבורך!!!

"ועבדתם את ה' אלוקיכם וברך את לחמך ואת מימך והסרת מחלה מקרבך" [כ"ג, כ"ה]

שואלים חז"ל - התורה הקדושה פותחת בלשון רבים "ועבדתם את ה' אלוקיכם" וממשיכה בלשון יחיד - "וברך את לחמך ואת מימך" והיה נראה לכתוב 'וברך את לחמכם ואת מימכם'?

מסבירים חז"ל - שאת מצוות התורה כולם מקיימים. נוטלים ידיים בברכה, מברכים ברכות השחר, מתעטפים בטלית ומניחים תפילין וכו' אך השכר של כל אחד ואחד הוא אינו שווה שכן כל אחד יש לו את היצר הרע שלו, הטורח והיגיעה אצל כל אחד הוא אחר מהשני וכפי גודל הצער כך גודל השכר שמגיע לאותו אדם.

כן הוא לגבי הימנעות מעבירה, יש אדם אשר הוא משתוקק ומתאוה לאותה עבירה וכשנמנע ממנה שכרו גדול פי כמה ממי שאין לו תאוה וחשק כל כך לעבירה זו.

זה ההסבר של הפסוק שפתח בלשון רבים "ועבדתם את ה' אלוקיכם" כל אחד ואחד צריך לעבוד את בורא העולם, אך כיוון שהשכר הוא שונה וניתן לכל אחד ואחד באופן פרטני נאמר בהמשך הפסוק בלשון יחיד "וברך את לחמך ואת מימך והסרת מחלה מקרבך".

הרי לנו שרצונו של הקב"ה הוא לראות את הלב של האדם עד כמה הוא מתאמץ ונותן מעצמו למען שמו יתברך, ולפי זה נקבע לו שכר המצוות כי העיקר הוא ליבו של האדם...

מסופר - על תלמיד חכם ששמע על גדולתו של 'המגיד ממעזריטש' זצ"ל ורצה ללכת לעירו ולראותו מקרוב. כאשר הגיע למעזריטש נכנס אל בית מדרשו של הרב ובאותו זמן התחילו תפילת מנחה, והנה נוכח הוא לראות שהרב מאריך מאוד בתפילת שמונה עשרה.

בסיום התפילה ניגש הוא אל הרב ושאל "שמתי לב שהרב מאריך מאוד בתפילתו, והרי גם אני יודע כל סדרי כוונות האריז"ל בתפילה ובכל אופן לא לוקח לי זמן רב כל כך תפילת העמידה?"

לפני שהשיב לו הרב, שאלו לשלמו ומאיזו עיר הוא מגיע

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן ב"קול הלשון" 03-6171111 (ע"י זיהוי קולי)

חלק ב'

הספר "פתיקות ועריבות התורה"

אז אלושה אלושי גויה ולודזקין.

סיפורים, השקפה ואוסר וזיק איוס...

מאת הרב גדעון ראובן שליט"א

לפרטים: 052-7151420

עם פניני ה"אור החיים" הקדוש, וקונטרס "בזכות נשים צדקניות"

"אור החיים" הקדוש על הפרשה

והיה להם את המן ובארה של מרים ולא היו דחוקים למזון ופרנסה, וכיוון שגלגל הוא בעולם ואדם עשיר יכול להיות עני ולהיות נמכר בגניבתו, הרי שהלכה זו היא לטובת כל עם ישראל ומי יודע מה ילד יום... לכן מצווה התורה תשחרר את העבד לאחר שש שנים, והלכה זו היא זכות לכל אחד שגם אם יימכר בגניבתו יש לו עדין תקוה לאחר שש שנים. **זו הכוונה בפסוק "אשר תשים לפניהם" שמצווה זו היא זכות לכל אחד ואחד... הרי לנו דרך לחיים כיצד ניתן לשכנע אנשים ולשנותם מן הקצה את הקצה, וזאת כאשר יבינו ויפנימו שמנסים לשכנעם לטובתם ולמענם ללא אינטרסים ושיקולים צדדיים...**

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשבעת יצא לחפשי חנם" [כ"א, א' - ב']

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - התורה הקדושה רצתה שמשפטיה יתקבלו על לב כל שומעיהם, לכן באה התורה ואומרת גם אם קנית עבד עברי למרות היותו מוצלח, זריז ונאמן ורצונך שיעבוד אותך לעולם צריך הקונה למהר ולשחררו לאחר שש שנים, ומדוע? כי מצווה זו של שחרור העבד לאחר שש שנים, היא גם לטובתך הואיל וכל עבד עברי נמכר בגלל דוחקו שהיה צריך לגנוב ונתפס, ונמכר בשל כך... וכאשר נאמרה הלכה זו לכל עם ישראל, כולם היו עשירים

פניני האלשיך הקדוש בתוך הפרשה

מאת הרב אלחנן ראובן שליט"א.

"אהבתי את אדוני", ואח"כ "את אשתי" הלא היא אשה כנענית בת אל נכר. ואם נאמר שמ"מ יצרו תקפו, אומר עוד "ואת בני" שהינם כנענים לכל דבר, ולמעשה בעט עצמו מהיות עבד לאדון הכל ובחר להיות עבד לעבדים, שהוא כעבד כנעני עד שטימא חותמו של הקב"ה הטבוע בו בברית כשבעל בת אל נכר. וכדי להעיר אחנו שישמע ויקשיב לאחור מעשה ה' שהציל את ישראל ממצרים גם מעבדות להם, וגם ממיתת הבכורות בזכות שני דמים, דם פסח ומילה שהיו על המשקוף והדלת. ולכן כאן לוקחים אותו אל הדלת ושם רוצעים אחנו אולי יעורר עצמו. ומובן שדוקא כאן עושים זאת לא מדין עונש לאחן ששומעת ולא מקיימת, אלא שאחן ששומעת ולא מקיימת, צריך להזכיר לה שהייתה צריכה למות או להיות עבד וניצלה בשביל להיות עבד לה' ואולי תתעורר ע"י כך.

"והגישו אדוניו אל האלוקים, והגישו אל הדלת או אל המזוזה, ורצע אדוניו את אחזנו במרצע ועבדו לעולם"

בגמ' קידושין כב: "רבן יוחנן בן זכאי היה דורש המקרא הזה כמין חומר, מה נשתנה אחן מכל אברים שבגוף, אמר הקב"ה אחן ששמעה קולי על הר סיני בשעה שאמרתי כי לי בני ישראל עבדים, ולא עבדים לעבדים והלך זה וקנה אדון לעצמו, ירצע"

מקשה האלשיך הקדוש שהרי את כל התורה כולה שמעו עם ישראל ומדוע כאן דווקא רוצעים את אחנו יותר מכל מצוות התורה? ואין לומר שכאן שמעו זאת פנים בפנים יותר משאר התורה, שהרי רק שתי הדיברות הראשונות שמעו כך ואין שם הפסוק של לי בני ישראל עבדים.

ומתוך שכאן מדובר שהלה ירד ירידה גדולה, שבתחילה אמר

מבט לזזיים...

עוד עליו לדעת שהנה כאשר זרקו את חנניה מישאל ועזריה אל כבשן האש בשל כך שלא השתחוו לפסל אומרת הגמ' שאם היו מייסרים אותם כן היו משתחוים לפסל וקשה מדוע לומר כך על צדיקים אלו לאחר שעמדו בגבורה בניסיון לא להשתחוות לפסל וכי רוצים חז"ל חס ושלום להמעיט מערכם?

כאשר הניסיונות של החיים מייאשים את האדם, הוא נופל וקם מחדש ומרגיש שהגיע אל קצה גבול יכולותיו ושוב נופל, אז מתברר שהנה כל עבודתו הייתה לריק והנה עוד הוכחה לכך שאין סיכוי לנצח... האם יש סיכוי שאי פעם הוא יצליח בצורה מושלמת בעבודת ה'?

אלא אומרים חז"ל שיש לנו כאן יסוד לחיים אין הקב"ה נותן לאדם דבר שלא יוכל לעמוד בו ולכן הקושי שהיו יכולים לעמוד חנניה מישאל ועזריה הוא ליפול לכבשן האש והצליחו לעבור את המבחן בהצלחה אך אם היו נותנים להם ניסיון יותר קשה לא היו יכולים לעמוד בכך והעבודה שלא נתן להם הקב"ה ניסיון יותר קשה מזה כי לא היו יכולים לעמוד בו וא"כ אין לאדם להתלונן על ניסיונותיו כל הוא ודאי יכול לעמוד בהם והחכם עיניו בראשו הוא ודאי יכול להצליח בהתמודדות שלו ומה אכפת לו מתי הוא ינצח עכשיו או יותר מאוחר... התפקיד שלו הוא לא לוותר ולדעת שידו יכולה עוד להיות על העליונה...

על האדם לדעת שאין הוא צריך להסתכל על התוצאות אלא על העמל - הוא צריך שיהיה לו אכפת שיכאב לו על כך, הוא צריך לנסות שוב ושוב ולומר לעצמו שלא משנה מה מצבו ולאיה בור הוא הכניס שוב ושוב את עצמו, הוא בקרבו יודע את האמת שהוא רוצה לעבוד את ה' יתברך אלא שהיצר הוא המעכב. התפקיד שלו להאמין בכוחו וביכולותיו, להעצים את הצלחותיו גם אם הן מועטות ולומר לעצמו שגם אם יהיה גרוע יותר ח"ו, הוא לא יוותר!! נקודה. כאשר יכניס זאת אל התודעה לא משנה כמה פעמים היצר הצליח עליו הוא בוודאות ינצח ויצא כאשר ידו על העליונה...

פנינים ממוז"ס "זרע שמשון" ו"תולדות שמשון" ח' - פירוק אבא

מהרב הקדוש ר' שמשון חיים בן ר' נחמן מיכאל נחמני זלה"ה

חלק ב'

"הלל ושמאי קבלו מהם. הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה"

שלום ורודף שלום' הואיל ורצה התנא לומר לנו שאומנם מותר לשנות מפני השלום אבל לא הותר לגמרי ורק לאיה פעם פרטי, ולמי שהוחזק חסיד ישר ונאמן לכן צריך ראשונה להיות מתלמידיו של אהרן ולאחר מכן אוהב שלום ורודף שלום וכמו שאהרון הוחזק לחכם ודובר אמת שעליו נאמר במלאכי [ב' ו'] "תורת אמת היתה בפיהו" ואין פחד שירגיל עצמו לדבר שקר ועוד ש"עולה לא נמצא בשפתיו" ולא שינה בדבר שעתיד להתגלות ורק אז "בשלום ובמישור הלך אתי" שרק לו מותר לשנות ולא לאדם אחר משום הפסוק "למדו לשונם דבר שקר".

ממשיך ה"זרע שמשון" ומביא את ה'עיון יעקב' שכותב שר' חייא בכונה לא אמר לאביו שאולי אימו באמת חזרה למוטב ולא שינה מלומר את האמת לאביו מפני השלום, הואיל זה דבר העשוי להתגלות ובמקום כזה שעתיד להתגלות אסור לשקר.

זו הסיבה שהתנא כתב כאן באבות גם להיות "מתלמידיו של אהרון" וגם להיות "אוהב שלום ורודף שלום" ולא כתב "הוי אוהב

המשך הסבר המשנה שבוע הבא אי"ה

יהי רצון שזכותו של בעל ה"זרע שמשון" ו"תולדות שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא לברכה והצלחה בכל העניינים.

ניתן לקבל את העלון במייל - 7151420@gmail.com

לחרוזות ניתן לפנות לפ" - 052-7151420

לשאלות דחופות בתליכה ניתן לפנות לרב אלחנן ראובן שליט"א שעות התענה: בימים א' - ה' מחשעה 18:45 עד 19:45